نبض ناکوک علم

«نظام ارزیابی دانشگاه‌ها» در گفت‌وگو با دکتر غلامرضا ذاکرصالحی

منبع: Photo.net

مهسا رمضانی

«رتبه‌بندی دانشگاه‌ها» این روزها از دغدغه‌های جدی سیاستگذاران فرهنگی و اهالی دانشگاه‌ها است که می‌کوشند تا با نزدیک کردن خود به استانداردهای «نظام رتبه‌بندی»، به نوعی کسب هویت کنند. اما براستی چقدر این نوع از نظام ارزیابی می‌تواند بازنمایی درستی از عملکرد علمی دانشگاه‌ها به‌دست دهد؟ برای به‌دست آوردن این پاسخ با دکتر غلامرضا ذاکرصالحی، عضو هیأت علمی مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی، به گفت‌وگو نشستیم. او در زمینه مطالعات مربوط به آموزش عالی دارای دیدگاه‌های قابل تأملی است و آثاری همچون «دانشگاه ایرانی: درآمدی بر جامعه‌شناسی آموزش عالی»، «مهاجرت نخبگان»، «تقلب علمی: جنبه‌های اجتماعی و حقوقی» در کارنامه علمی او به چشم می‌خورد.

■ جناب ذاکرصالحی، رتبه‌بندی دانشگاه‌ها، این روزها دغدغه بسیاری از اهالی دانشگاه شده است تا خود را در این ارزشیابی هرچه بالاتر بکشند. چقدر با این شیوه از ارزشیابی دانشگاه‌ها موافق هستید؟

«رتبه‌بندی دانشگاه‌ها» نظامی است که به ارزیابی اجمالی نظام‌های آموزش عالی به‌عنوان یک کل می‌پردازد و ابزاری مناسب برای مقایسه آنها فراهم می‌کند. در این تعریف نکاتی قابل توجه است؛ نخست آنکه، رتبه‌بندی، یک نوع ارزیابی اجمالی است و ارزیابی تفصیلی به آن معنایی نیست که ما از evaluation یا assessment انتظار داریم. نکته دوم اینکه، ابزاری است در کنار ابزارهای دیگر، پس رتبه‌بندی هدف نیست. نکته سوم این است که رویکرد آن مقایسه‌ای است. یعنی ما اگر بگوییم دو نوع ارزیابی «مقایسه‌ای» و «پس‌خوراند یا فیدبک» داریم، رتبه‌بندی دانشگاه‌ها از نوع «روش مقایسه‌ای» است.

■ این رتبه‌بندی‌ها چقدر وضعیت علمی دانشگاه‌ها را بازنمایی می‌کند؟

در این خصوص مناقشه وجود دارد؛ چون رتبه‌بندی بیشتر به «برون‌داد» توجه می‌کند و ممکن است لزوماً به درون‌داد و فرایند توجه نداشته باشد. هرچند که برون‌داد خوب قطعاً زمانی حاصل می‌شود که از پیش، درون‌دادهای خوبی داشته باشیم. به هر حال، هر نوع رتبه‌بندی، تقلیل‌گرایانه است و سطحی از تقلیل‌گرایی در آن وجود دارد. به‌عنوان مثال شناسنامه یا کد ملی شما نشان نمی‌دهد که شما فرد خوب یا بدی هستید، اما ضروری است که آن را داشته باشید. رتبه‌بندی از جمله عرف‌های علمی است که لازم به نظر می‌رسد؛ مثل اینکه شما می‌توانید لباس فاخر بپوشید می‌توانید نپوشید. اگر هم نپوشید خیلی مشکل جدی‌ای پیش نمی‌آید. به هر حال، نوعی «فش‌شو» است، اما فش‌شویی که جزو لوازم و مقتضیات زندگی در جهان امروز علمی است به طوری که اگر از آن فرار کنید شک می‌کنند که گویا از میدان رقابت فرار می‌کنید. بر این اساس، در هر صورت شما باید با همه ضعف‌ها و قوت‌هایتان بازی کنید و دیده شوید.

■ آیا معیاری بین‌المللی برای رتبه‌بندی‌های دانشگاهی وجود دارد؟ استانداردها چگونه تعیین می‌شود؟

بیشتر بر اساس توافق است؛ به‌عنوان مثال عرف دانشگاهی در سراسر جهان می‌پذیرد که «درآمد صنعتی» می‌تواند شاخصی از میزان ارتباط دانشگاه با صنعت باشد یا تعداد دانشجویان بین‌المللی، تعداد استادان بین‌المللی که در دانشگاه تدریس می‌کنند و... این شاخص‌ها بتدریج شکل گرفته است. بنابراین، کامل و جامع نیستند و اشکالاتی دارند، خود مؤسساتی که کار رتبه‌بندی را انجام می‌دهند، هم به‌طور مرتب خود را تکمیل و اصلاح می‌کنند و متوجه شده‌اند که بعضی جاها ضعف‌هایی دارند و بیش از حد کار آنها تقلیل‌گرایانه شده است و نیاز به اصلاح دارند.

■ رتبه‌بندی ISC از جمله تلاش‌هایی است که در ایران برای رتبه‌بندی‌های علمی انجام شده است. این شیوه ارزیابی چقدر می‌تواند برای جامعه علمی ما راهگشا باشد؟

برای ایران «سطح‌بندی دانشگاه» را مقدم و ضروری‌تر بر «رتبه‌بندی دانشگاه‌ها» می‌دانم. هم‌اکنون دانشگاه‌ها به تیپ A، B و C تقسیم شدند و هر تیپی هم در درون خود باز تقسیماتی دارد. نکته دوم این است که نمی‌شود یک دانشگاه شهرستانی تازه تأسیس را با یک دانشگاه جامع با پیشینه ۸۰ ساله مقایسه کرد. بنابراین ما پیشنهاد کردیم که اینها به چند تیپ تقسیم شوند؛ دانشگاه‌های جامع، دانشگاه‌های صنعتی و دانشگاه‌های غیرانتفاعی جداگانه رتبه‌بندی شوند. این تفکیک اکنون در شیراز انجام گرفته است. پلی‌تکنیک‌ها باید در سطح خودشان رتبه‌بندی شوند؛ همین رتبه‌بندی را همچنین می‌توان به دانشگاه‌های خصوصی/دولتی، به دانشگاه‌های آموزش‌محور/ پژوهش‌محور تفکیک کرد یا مرتباً لیست‌های متفاوت عرضه کرد تا واقع‌نمایی بیشتری داشته باشد.

رتبه‌بندی دانشگاه‌ها نباید با تخصیص بودجه آنها گره بخورد. چون اگر گره پیدا کند در حقیقت مسأله به گونه دیگری مطرح می‌شود، دیگر یک کار بی‌طرفانه علمی نخواهد بود و به جدل‌های خسته‌کننده می‌انجامد. معمولاً در ایران رتبه‌بندی بسرعت به یک مقوله سیاسی تبدیل می‌شود و با دعواهای روزمره و محلی گره می‌خورد.

> رتبه‌بندی دانشگاه‌ها نباید با تخصیص بودجه آنها گره بخورد. اگر این اتفاق بیفتد دیگر یک کار بی‌طرفانه علمی نخواهد بود و به جدل‌های خسته‌کننده می‌انجامد

چون در بعضی از شهرستان‌های کوچک دانشگاه را به‌عنوان بخشی از عمران شهری می‌بینند؛ همان‌طور که شهر آنها پل دارد، سد دارد، میدان دارد و پارک دارد یک زمانی هم دانشگاهی در آنجا تأسیس شده است که جزو دارایی‌های آن شهر و ناحیه شده است و آنها با چنگ و دندان از این دانشگاه دفاع خواهند کرد. اکنون ما ۲۹۰۰ مؤسسه آموزش عالی در شهرستان‌های مختلف داریم که فقط سی یا چهل تعداد از آنها را می‌توانیم به‌عنوان «دانشگاه معتبر علمی» معرفی کنیم و بقیه، مؤسسات آموزش عالی یا پلی‌تکنیک‌های کوچکی هستند که آموزش‌های متنوعی را در محل ارائه می‌دهند. بنابراین توصیه ما این بود که کار به صورت سطح‌بندی انجام شود.

■ دانشگاه‌ها چطور می‌توانند رتبه خود را افزایش دهند؟

دانشگاه‌ها برای بالا بردن رتبه واقعی خود ابتدا باید روی آموزش و پژوهش سرمایه‌گذاری پایدار کنند. دوم، تعهد به ارتقای کیفیت داشته باشند. سوم، مقررات‌زدایی کنند تا بتوانند چابک و بالنده شوند، چهارم، به خاطر اینکه بتوانند دانشجوی بین‌المللی جذب کنند شهریه‌های خود را کاهش دهند و پنجم، مدیریت و رهبری منسجم و هدفمند داشته باشند. دانشگاه‌هایی که این پیش‌شرط‌ها را رعایت کردند توانستند در رقابت‌های بین‌المللی جزو ۱۰۰ دانشگاه برتر باشند. برای آنهایی که در حال رتبه‌بندی هستند هم توصیه ما این است که از تقلیل‌گرایی پرهیز کنند؛ چون به هر حال ما در ایران یک نظام رتبه‌بندی تحت عنوان ISC داریم و توصیه می‌کنیم که روز به روز ضعف‌های این رتبه‌بندی را شناسایی و تلاش کنند که این ضعف‌ها برطرف شود. گاهی مؤسساتی هستند که از رتبه‌بندی سودجویی می‌کنند و به دانشگاهی که رتبه پایین آورده، اعلام می‌کنند که چون روی شاخص‌ها مسلط هستند، حاضرند به آنان مشاوره دهند. از این رو، معتقدم به جای حساسیت روی رتبه‌بندی، تلاش کنیم از مزایای رتبه‌بندی‌ها برای تحرک علمی دانشگاه‌ها استفاده کنیم. چون آنهایی که مخالف رتبه‌بندی دانشگاه‌ها هستند دو گروه هستند؛ یک گروه آنهایی هستند که از هر نوع ارزیابی گریز و هراس دارند و زیر بار هیچ نوع ارزیابی نمی‌روند، گروه دیگر آنهایی هستند که با رویکرد علمی آسیب‌شناسی می‌کنند و نواقص آن را تذکر می‌دهند.

■ اتفاقی که در پس همین رتبه‌بندی می‌افتد، این است که اقتصاد جهانی به سمت یک سری از دانشگاه‌های خاص کشیده می‌شود، که آسیب‌های دیگری را خواهد داشت؟

بله این می‌تواند آسیب باشد، همان‌طور که من گفتم نواقصی هست اما همین‌هایی که مخالف رتبه‌بندی هستند می‌توانند یک نظام رتبه‌بندی برای دانشگاه‌های آسیایی طراحی کنند و همت به خرج دهند و به جای اینکه صرفاً انتقاد کنند هر سال رتبه دانشگاه‌های آسیایی یا خاورمیانه‌ای را با رویکرد بومی اعلام کنند.

شرکت توزیع نیروی برق استان اردبیل (سهامی خاص)

نوبت دوم

آگهی مزایده عمومی

شرکت توزیع نیروی برق استان اردبیل در نظر دارد اجناس اسقاط، مستعمل، راکد و مازاد بر نیاز خود را از قبیل آهن آلات و لوازم آلومینیومی اسقاط، انواع کابل های مسی و آلو مینیومی، لوازم چوبی و سایر اقلام اسقاطی را (طبق جدول ذیل) از طریق مزایده عمومی به فروش برساند. لذا متقاضیان محترم شرکت در مزایده می‌توانند با واریز مبلغ ۲۰۰۰۰۰ ریال به حساب سیبای شماره ۰۱۰۳۸۱۵۸۲۲۰۰۱ شرکت نزد بانک ملی ایران شعبه کارشناسان اردبیل از روز سه شنبه مورخه ۹۶/۸/۱۶ لغایت روز شنبه مورخه ۹۶/۸/۲۷ در اوقات اداری جهت خرید اسناد مزایده به یکی از آدرسهای زیر مراجعه فرمایند.

۱- تهران - میدان ونک - خیابان برزیل - جنب بانک تجارت ساختمان شهید عباسپور، بلوک ۲، نیم طبقه دوم - دفتر برق آذربایجان تلفن ۸۸۸۸۷۰۸۶ - ۰۲۱ به نمایندگی آقای موسی بهرامی تلفن ۰۹۱۲۲۷۸۸۹۱۰

۲- اردبیل - شهرک اداری بعثت (کارشناسان) شرکت توزیع نیروی برق استان اردبیل، طبقه اول، امور تدارکات (گروه کارشناسان مناقصات و قراردادها) تلفن ۹- ۳۳۷۴۶۰۱ - ۰۴۵

ردیف	موضوع مزایده		مقدار حدودی	واحد	مبلغ سپرده (ریال)
۱	آهن آلات اسقاط		۲۰۰۰۰۰	کیلوگرم	۱۳۰۰۰۰۰۰۰
۲	لوازم آلومینیومی اسقاط		۸۰۰۰	کیلوگرم	۳۲۰۰۰۰۰۰
۳	سیم مسی اسقاط		۷۰۰۰۰	کیلوگرم	۶۷۰۰۰۰۰۰۰
۴	انواع کابل های مسی و آلومینیومی		۱۰۰۰۰	کیلوگرم	۴۰۰۰۰۰۰۰
۵	سایر اقلام اسقاطی (انواع لوازم پلاستیکی، لوازم الکترونیکی، سرامیکی)	لوازم الکترونیکی و سرامیکی	۶۳۵۸۳	عدد	۱۵۰۰۰۰۰۰
		انواع لاستیک	۱۱۵	حلقه	
		انواع کنتور اسقاطی	۲۵۵۵۳	دستگاه	
		لوازم ایمنی	۷۹	قلم	
۶	لوازم چوبی اسقاط	تیرچوبی	۱۴۷	اصله	۸۰۰۰۰۰۰
		تخته اسقاطی	۱۰۰۰	کیلوگرم	

فروش سیم مسی و انواع کابلهای اسقاط (ردیفهای ۳و۴) به مقدار ۸۰۰۰۰ کیلوگرم به شرکتهای تولیدی سیم و کابل و یا ذوب فلزات صورت خواهد گرفت. حضور اشخاص حقیقی نیز با ارائه نامه نمایندگی محضری از سوی شرکتهای فوق الذکر بلامانع می‌باشد.

توضیح اینکه جدول فوق بصورت کلی بوده و صورت ریز اجناس مزایده طبق لیست پیوستی مندرج در اسناد مزایده می‌باشد.

۱ **محل برگزاری جلسه مزایده:** اتاق جلسه واقع در طبقه سوم شرکت می‌باشد.

۲ **زمان برگزاری جلسه مزایده:** ساعت ۱۱ صبح روز یکشنبه مورخه ۹۶/۹/۱۲ می‌باشد.

۳ حضور پیشنهاد دهندگان یا نماینده آنها در جلسه مزایده آزاد می‌باشد.

۴ محل تحویل پیشنهادات - مزایده گران پس از دریافت و مطالعه اسناد حداکثر تا ساعت ۱۱ صبح روز یکشنبه مورخه ۹۶/۹/۱۲ اسناد مربوطه را به دبیرخانه شرکت اردبیل - شهرک اداری بعثت (کارشناسان) شرکت توزیع نیروی برق استان اردبیل به کدپستی ۵۶۱۳۶۴۳۳۵۵ ارسال نمایند. پیشنهادهائیکه دیرتر از این مهلت تسلیم شود دریافت نخواهد گردید.

۵ به پیشنهادهای فاقد امضا، مشروط، مخدوش (لاک گرفته یا قلم خورده)، بدون لاک و مهر و اشتباه در محاسبه و پیشنهاداتی که بعد از انقضاء مدت مقرر در فراخوان وامل می‌شود، مطلقا ترتیب اثر داده نخواهد شد.

۶ پیشنهاددهنده مکلف است معادل مبلغ سپرده، تضمینهای معتبر تسلیم یا مبلغ مذکور را به حساب بانکی شرکت واریز و یا چک بانکی تضمینی در وجه شرکت تهیه و حسب مورد ضمانتنامه یا رسید واریز وجه یا چک بانکی را ضمیمه پیشنهاد به شرکت تسلیم نماید. به پیشنهادهای فاقد سپرده، سپرده‌های مخدوش، سپرده‌های کمتر از میزان مقرر، چک شخصی و نظایر آن ترتیب اثر داده نخواهد شد.

۷ بهای پیشنهادی باید به مبلغ مشخص (بصورت اعداد و حروف) تعیین و در پاکتهای لاک و مهر شده به شرکت تسلیم شود. پاکت مزبور صرفا در جلسه کمیسیون مزایده گشوده خواهد شد.

۸ سایر اطلاعات و جزئیات مربوط در اسناد مزایده مندرج است.

۹ پرداخت هزینه درج آگهی مزایده در جراید بعهده برندگان مزایده بوده و مالیات بر ارزش افزوده به میزان ۹٪ از برندگان مزایده اخذ خواهد شد.

۱۰ برنامه بازدید از اجناس از تاریخ ۹۶/۹/۴ روز شنبه لغایت ۹۶/۹/۸ همه روزه در اوقات اداری (از ساعت ۱۱ لغایت ۱۴) اجناس مزایده را در محل انبار شرکت واقع در اردبیل - اول جاده نیار نیروگاه برق اردبیل مجتمع انبارهای مرکزی رویت نمایند.

۱۱ آگهی مزایده در سایتهای زیر قابل مشاهده می‌باشد.

الف) سایت شرکت توانیر www.tavanir.ir
ب) شبکه اطلاع رسانی مناقصات کشور http://iets.mporg.ir
ج) سایت شرکت توزیع نیروی برق استان اردبیل www.aped.ir

روابط عمومی شرکت توزیع نیروی برق استان اردبیل

IRAN DAILY
www.newspaper.iran-daily.com
021-88500601-4